

Herhangi Bir Ülkede Hilal Görüldüğünde Ramazan Orucuna Başlanılması Farzdır

Müslümanlar, mübarek Ramazan ayını dört gözle bekliyorlar. Ramazan'da ihsan ararlar ve Allah'a yakınlaşmak isterler. Bu yıl da Ramazan girecek ve muhtemelen çıkacak, parçalanmışlığımız devam edecek. Sömürgeci güçlerin Hilafetin yıkılmasıyla dayattığı yapay siyasi sınırlar ve milliyetçilik, sürekli ümmete bölünmüşlüğü'nün acısını hissettiriyor. Başka bir acı da, Ramazan'ın başlangıcını ve sonunu belirlemek için yaşanan anlaşmazlıktır.

Uzun zamandır tüm Müslümanlar, Ramazan'a birlikte başlayıp birlikte tamamlamıyorlar. Maalesef, hilalin görülmesi yerine astronomik hesaplamalar baz alındığı için bir cami veya bir ülkede farklı günlerde oruç tutabiliyoruz. Bu, Hilafetin yokluğunun bir başka acı verici hatırlatıcısıdır.

Ramazan'ın başlangıcı ve sonu için hilalin görülmesi zorunluluğu:

Rasûlullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurdu:

إِنَّمَا الشَّهْرُ تِسْعٌ وَعِشْرُونَ فَلَا تَصُومُوا حَتَّى تَرَوْهُ وَلَا تُفْطِرُوا حَتَّى تَرَوْهُ فَإِنْ غَمَّ عَلَيْكُمْ فَأَقْبِرُوا لَهُ **“Ay yirmi dokuzdur. Görmedikçe tutmayın ve görmedikçe ye-meyin. Eğer üzeriniz bulutlanırsa miktarını hesap ediniz.”** [Müslim]

Ayın doğuşunu ve yerini belirlemek için bilimsel teknikler kullanılsa da (namaz vakitlerini belirlemek için güneşin konumuna izlemek gibi), Şeriat, Ramazan'ın başlangıcı ve sonu için hilalin gözle görülmesini şart koştu.

Yukarıda belirtilen hadise ek olarak konuyla ilgili çok sayıda açık ve net sahih hadis vardır. Hadislerde Rasûlullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*, oruca başlamak ve bayram yapmak için hilalin görülmesini emrediyor. Hadislerdeki emirler bağlayıcıdır ve ihlalleri başka herhangi bir farzın terk edilmesi gibi günahtr.

Ramazan'ın başlangıcını veya sonunu belirlemek için astronomik hesaplamaların kullanılması hükümsüzdür:

Astronomik hesaplamalara izin veren bazılarının rağmen hesaplama ayın gözle görülmesi yerine kullanılamaz. Çünkü yukarıdaki hadislerde özellikle “رُؤْيِيهِ” “görme” ifadesi geçiyor. Ayın görülmesiyle ilgili tüm hadislerde, “رَأَى” fiilinden türemiş olan “رُؤْيِيهِ” Arapça sözcüğü yer alıyor. Ramazan ayı için astronomik hesaplama düşüncesini kabul edenler “رَأَى” “gördü” kelimesini yanlış kullanıyorlar. “رَأَى” kelimesi bilgi anlamına gelebilir, ancak aşağıdaki nedenlerden dolayı bu anlamı burada kullanmak doğru değildir:

1- Tek bir nesneye atıfta bulunulduğunda “رَأَى” kelimesi, bu nesneyi gözle görmek anlamına gelir, yani ayı gördü demektir. Ancak, “رَأَى” sözcüğü iki nesneye atıfta bulunuyorsa, o zaman bilmek anlamına gelebilir yani doğru görüşü biliyordu demektir.

2- Eğer “رَأَى” somut bir nesneye atıfta bulunmak için kullanılmışsa, bu durumda nesneyi gözle görmek anlamına gelir. Ancak, eğer bir fikir veya soyut bir şey için kullanılmışsa, o zaman bilgi anlamına gelebilir. Bu nedenle, hadis, somut bir nesne olan hilale atıfta bulunduğundan, burada “رَأَى” fiili gözle görmek anlamına gelir.

Ömer *Radiyallahu Anh*'ın rivayet ettiğine göre Rasûlullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurdu:

إِنَّا أُمَّةٌ أُمِّيَّةٌ ، لَا نَكْتُبُ وَلَا نَحْسِبُ ، الشَّهْرُ هَكَذَا وَهَكَذَا ، يَغِي مَرَّةً تِسْعَةً وَعِشْرِينَ ، وَمَرَّةً ثَلَاثِينَ **“Biz ümmî bir toplumuz; hesap ve okuma yazma bilmeyiz. Şunu biliriz ki ay, ya 29 ya 30 gündür.”** [Buhari 1913]

Astronomik hesaplamalar fikrini benimseyenler, hadisteki «لَا نَكْتُبُ وَلَا نَحْسِبُ» **“Hesap ve okuma yazma bilmeyiz.”** ifadesinin illet olduğunu öne sürüyorlar. Ümmet, artık “ümmilikten” kurtuldu, yazabiliyor, hesaplayabiliyor, o yüzden astronomik hesaplama elzemdir diyorlar. Fakat bu argüman aşağıdaki hususlardan dolayı yanlıştır:

1- Hadisteki “امية” kelimesi, illet ifade etmez. “امية” kelimesi “Arap” anlamına da gelir. Nitekim Cuma suresinin 2. Ayetinde bu anlamda kullanılmıştır:

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ **“Ümmilere (Araplara) daha önce apaçık bir sapıklık içinde oldukları halde, içlerinden kendilerine bir elçi gönderen O'dur. O elçi onlara Allah'ın**

ayetlerini okuyor.” Hadiste geçen “لَا تَكْتُبُ وَلَا تَحْسِبُ” “Okuma yazma ve hesap bilmeyiz” ifadesi, çeşitli anlamlara gelir. Örneğin ayın başlangıcını ve sonunu belirlemek için astronomik hesaplamalar kullanmayız, astroloji yapmayız gibi. “نحسب” kelimesi, genel hesaplamalar anlamına gelmez. Çünkü Şeriat, Müslümanlara zekât ve miras hükümlerine uymalarını emretti. Bunlar, hesaplamalara dayalı hükümlerdir.

2- Ayrıca, bu “şart” bir illet olarak kabul edilse bile, bu konudaki kıyas geçersizdir. Çünkü birincisi, ibadetlerde kıyas olmaz. İkincisi, çok sayıdaki hadisin kati anlamlarıyla çelişir. Söz konusu hadisler, açıkça orucun sebebinin hilalin görülmesi olduğunu gösteriyor (güneşin batması akşam namazının sebebi olması gibi).

Bu nedenle, Ramazan’ın başlangıcı için astronomik hesaplamaları kullananların öne sürdüğü argümanların geçersiz ve haram olduğu oldukça açıktır. Ramazan’ın gelişini belirlemenin tek yolu Hilalin görülmesidir.

İhtilafı metali ve birliği (ayın doğuş yer ve vakitlerinin farklılığı)

Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

صُومُوا لِرُؤْيَيْتِهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَيْتِهِ “Hilali gördüğünüzde oruç tutun. Hilali gördüğünüzde bayram edin.” [Nesai]

Hadisteki emir çoğul sığasındadır “صُومُوا” “oruç tutun”. Coğrafya veya mesafe dikkate alınmaz. Çünkü dünyanın herhangi bir yeri, farklı zamanlarda olsa bile, aynı gün ve geceyi paylaşıyor. Bu nedenle, hilali gördüğünüzde oruç tutun, hilali gördüğünüzde bayram edin buyruğu, dünyanın dört bir yanındaki Müslümanlara hitaben bir emirdir.

Bir grup Ensar’dan rivayet edildiğine göre

غُمَّ عَلَيْنَا هِلَالُ شَوَّالٍ فَأَصْبَحْنَا صَبَاً فَجَاءَ رَكْبٌ مِنْ آخِرِ النَّهَارِ، فَشَهِدُوا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَا الْهِلَالَ بِالْأَمْسِ، فَأَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُفْطِرُوا مِنْ يَوْمِهِمْ، وَأَنْ يَخْرُجُوا لِعِيْدِهِمْ مِنَ الْغَدِ “Havanın elverişsizliği yüzünden Şevval ayının hilalini göremedik ve oruç tutuyorduk. Gündüzün geç vakitlerinde bir kafil geldi; dün hilali gördüklerine dair şahitlik ettiler. Bunun üzerine Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem insanların oruçlarını bozmalarını ve ertesi gün bayram namazına gitmelerini emretti” [Ahmed]

Medine’den Şam’a giden ve hilalin görülmesini İbn Abbas’a haber vermek için geri dönen Kurayb’ın hilali Şam’da görmesini reddeden Abdullah İbn Abbas’ın görüşüne gelince, âlimlerin çoğunluğu bunun İbn Abbas’ın içtihadı olduğunu açıklayarak cevap verdiler. Bilindiği gibi bir Sahabenin içtihadı, Kuran veya Sünnetin genelliğini tahsis edemez. Dahası, bu içtihat yukarıda belirtilen delillere aykırıdır. Nitekim Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem, başka bir bölgeden Medine’ye gelen yolcuların hilali görmesini kabul etti. Bazı âlimler, İbn Abbas’ın Kurayb’ın tanıklığını kabul etmediğini, çünkü bayram ilan etmek için iki tanığa ihtiyaç duyulduğunu savunuyorlar. İbn Abbas’ın kendisi bile görme konusunda genel kelimelerin geçtiği birkaç hadis rivayet etmiştir. Buna göre Müslümanların hep birlikte Ramazan’a başlaması ve hep birlikte bayram etmesi farzdır. Ramazan ve Şevval hilalin dünyanın herhangi bir yerinde görülmesi, şeri olarak tüm Müslümanlar için bağlayıcıdır.

Kurayb’ın rivayetini ihtilafı metali için delil şüphesi olarak alan âlimler bile, ihtilafı metalinin mesafesinde anlaşmazlığa düştüler. Bazıları, namazı kısaltma mesafesi aldılar, (bir görüşe göre maksimum 72 mil). Bazıları da bir aylık yürüyüşü (500-600 mil) ihtilafı metali için ölçü aldılar. Bu mesafeler, mevcut siyasi sınırları tek bir metali olarak kullanma olasılığını engelliyor. İlginç bir şekilde, yerel gözlem için kullanılan birincil delil yani Kurayb’ın rivayeti, Hilafet Devletinin siyasi sınırları içinde farklı metaliye işaret ediyor. Özetlemek gerekirse, yerel gözlem daha zayıf bir görüştür ve daha da önemlisi, bugünümüzde uygulanmasının Şeriat’tan hiç bir dayanağı yoktur. Dahası sömürgeci güçlerin çizdiği mevcut Vestfalya ulus devlet sınırları, metalinin tanımında temel olarak alınmıştır. Bu, siyasi bölünmeyi daha da derinleştirdi ve tüm dünyadaki Müslümanlar arasında milliyetçiliği körükledi.

Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

لَيْسَ مِنَّا مَنْ دَعَا إِلَى عَصَبِيَّةٍ وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ قَاتَلَ عَلَى عَصَبِيَّةٍ وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ مَاتَ عَلَى عَصَبِيَّةٍ “İrkçılığa ,(asabiyyeye) çağırın bizden değildir; irkçılık için savaşın bizden değildir; irkçılık üzere, asabiyye uğruna ölen bizden değildir.” [Ebu Davud]

Bir sürü âlim (hem klasik hem de çağdaş) metali birliği görüşünü benimsiyor. Örneğin: İmam Ebu Hanife, İmam Malik, İmam Hanbel, İmam Şafii, İmam Şafii’nin öğrencileri, İbn Arabi, İmam

İbn Teymiye, İmam Nevevî, İmam Kasani, İmam Şevkani, İmam Ceziri, İmam Serahsi, Mevlana Raşid Ahmed Gangohi, (Darül Ulum Deoband kurucusu) Mevlana Ahmed Raza Han Barelvi, Müftü Kifayatullah, Mevlana Muhammed Zekeriya Kandehevi, Mevlana Eşref Ali Thanvi ve niceleri. Fetava 'Alamgiri, Fetava Daru'l Ulum Deoband, Bahar e Share'at, Durul Muhtar gibi ünlü fıkıh kitapları, metali birliği görüşünü desteklemektedir.

Ey Müslümanlar! Ne kadar yakın ya da ne kadar uzak olursa olsun herhangi bir İslam ülkesi, şeri olarak Ramazan hilalini gördüğünü açıklarsa, oruca başlamak farzdır. Dünyanın bir yerinde bir yönetici veya Müftünün duyurusunu beklemek haramdır. Ne kadar yakın ya da ne kadar uzak olursa olsun herhangi bir İslam ülkesi, Şeriatın belirlediği yonteme göre Şevval ayını gördüğünü duyurursa, orucu bozup Bayram yapmak farzdır. Bayram yapmak için bir yönetici veya Müftünün onayını beklemek haramdır. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* ve Rasûl *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*'in emriyle oruç tutun ve iftar edin, o asi ve yaramaz yöneticilerin ve Allah'ı razı etmek yerine yöneticileri memnun etmek isteyen müftülerin emriyle değil. Muaz'dan rivayet edildiğine göre

"Ya Rasûlullah! Bizim üzerimizde idareciler olsa ve onlar Senin Sünnetine göre hareket etmezlerse Senin emirlerini tutmazlarsa onlar hakkında bize ne buyurursun?" dedim. Rasûlullah SallAllahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

لا طاعة لمخلوق في معصية الله "Allah Azze ve Celle'ye itaat etmeyene itaat edilmez" buyurdu."

Müslim'in Ebu Hurayra'dan rivayet ettiğine göre

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَبَى عَنْ صِيَامِ يَوْمَيْنِ يَوْمِ الْأَضْحَى وَيَوْمِ الْفِطْرِ "Rasûlullah şu iki günün orucundan nehyetti: Ramazan Bayramı günü; Kurban Bayramı günü."

İslam, hilalin gözetlenmesini Müslümanların siyasi liderliğine bağladı. Çünkü politik liderlik, mübarek ay boyunca ve aslında her zaman Müslümanların birliğini sağlamanın pratik aracıdır. Bu siyasi liderlik, Hilafettir, bugün Müslüman dünyasındaki manzarayı kirleten yozlaşmış rejimler değil.

Ey Müslümanlar! Allah *Subhânehu ve Teâlâ* Ramazan ayını her birimiz için itaat, ibadet ve mükâfat ayı kılsın.

Ey Müslümanlar! Ümmet, birlik için can atıyor ve Ramazan, bu birliğin pratik bir tezahürü olmalıdır. Bu sadece Hilafetin şemsiyesi altında gerçekleşebilir.

حزب التحرير

Hizb-ut Tahrir

Amerika

H. 26 Şaban 1442

M. 08 Nisan 2021